

UCHWAŁA NR XX/18/2025
RADY MIASTA OSTROWCA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 25 lutego 2025 r.

**w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec
Świętokrzyski na lata 2025-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465, 1572, 1902, 1940) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, 742, 743, 858, 1572), Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2025-2027, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Ostrowca Świętokrzyskiego

Irena Renduda - Dudek

Załącznik do Uchwały Nr XX/18/2025
Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego
z dnia 25 lutego 2025 r.

**Gminny Program
Wspierania Rodziny
w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski
na lata 2025 - 2027**

Wprowadzenie

Prawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi wsparcie dla wychowujących się w niej dzieci, dbając o ich rozwój emocjonalny i społeczny, właściwie rozpoznając i zaspakajając ich potrzeby.

Rodzina to fundament życia i najważniejsze środowisko wychowawcze dziecka. To także podstawa struktury społecznej. Rodzina przez zamierzone oddziaływania opiekuńczo – wychowawcze oraz niezamierzony wpływ wynikający z wzajemnych interakcji między jej członkami i relacji emocjonalnych, a także wzory osobowe rodziców, przyczynia się do fizycznego i psychicznego rozwoju dziecka. Rodzina to pierwszy wychowawca dziecka. Rodzina stanowi podstawę więzi społecznych dziecka. Jest małą grupą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozzerwalne (za wyjątkiem porzucenia, rozwodu).¹

Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej. W wyniku reorganizacji władzy rodzinnej, znaczącą jej część w rodzinie przejmuje matka – żona. Wskutek rozwiązywania codziennych spraw, wspólnych doświadczeń małżonków, kształtuje się między nimi partnerski styl wzajemnych interakcji. Małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Kobieta i mężczyzna stają się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań społecznych.²

Współczesne rodziny zmagają się z wieloma problemami, które mogą prowadzić do dezorganizacji życia rodzinnego. Socjologowie są zgodni: postęp cywilizacyjny i technologiczny poprawił jakość życia w wielu obszarach, ale pojawiły się nowe problemy i zagrożenia, negatywnie oddziałujące na życie rodzinne. Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo -wychowawcze, dziedziczone nieprawidłowe wzorce wychowawcze, uzależnienia, przemoc, izolacja społeczna i inne problemy ujmowane w ogólną kategorię patologii społecznych. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co w istotny sposób wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami. Zaburzona została równowaga, co wpłynęło na poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne. Przemiany gospodarczo – kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami życia codziennego. Czynnikiem niesprzyjającym prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może być również jej kondycja materialna. Niepewność na rynku pracy, ograniczenie wynagrodzeń, trudności w znalezieniu zatrudnienia większe niż dotychczas realnie wpływają na sytuację rodzin.

Do czynników składających się na dezintegrację rodziny należy zaliczyć: niezaradność życiową, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niski poziom intelektualny, kulturalny oraz moralny dorosłych, alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc. Niekorzystne sytuacje w rodzinie zazwyczaj występują w powiązaniu ze sobą. Z tego względu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przewyżnianiu istniejących dysfunkcji. Podejmując próby pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny.

---

¹ Kawula S., Brągiel J., Janke A., *Pedagogika rodziny*, Toruń 1999

² Cudak S., Kielce 2007

Należy dołożyć wszelkich starań, by rodziny przeżywające trudności uzyskały profesjonalną pomoc i mogły w przyszłości samodzielnie, bez wsparcia instytucjonalnego, realizować złożone funkcje rodziny. Priorytetem jest wsparcie funkcjonowania rodziny jako całości i zredukowanie natężenia dysfunkcyjności rodziny, która mogłaby doprowadzić do konieczności odseparowania dziecka od jego rodziny i objęcia go opieką w pieczy zastępczej.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny winno mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania winny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym zaangażowaniem, z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

Program stanowi kontynuację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022 – 2024. W dalszym ciągu szczególną troską otoczone będą rodziny z dziećmi borykające się z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rodziny te będą podlegać działaniom, których ramy definiuje ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta szczególną rangę przypisała funkcji opiekuńczo – wychowawczej realizowanej w rodzinie. Doświadczanie trudności w tej sferze podlega specyficznym oddziaływaniom wspierającym i naprawczym. Realizowanie zadań na mocy ustawy zostało w znacznej mierze oparte na usługach asystentów rodzin. Usługi asystenckie są dostosowane do potrzeb konkretnej rodziny, asystent zaś jest głównym sprawcą i koordynatorem działań pomocowych.

Celem Programu jest wsparcie ostrowieckich rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Program zakłada zaangażowanie różnych instytucji w działania na rzecz ostrowieckich rodzin, gdyż interdyscyplinarne podejście w pracy z rodziną zwiększa szanse na skuteczność prowadzonej pracy. Oddziaływanie na rodzinę przedstawicieli różnych służb, posiadających różne kompetencje i umiejętności, zwiększa szanse, że dana rodzina zmieni sposób swojego funkcjonowania, podnosząc umiejętności w zakresie opieki nad dzieckiem i zapewni mu poczucie bezpieczeństwa.

Podstawę prawną do opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027, zwanego dalej „Programem”, stanowią następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Na poziomie lokalnym Program jest zgodny z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022 – 2028, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030, Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025 oraz Planu deinstytucjonalizacji usług społecznych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2023 – 2028.

Adresaci Programu

Adresatami Programu będą ostrowieckie rodziny z dziećmi przeżywające trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, niewydolne wychowawczo, wykazujące bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i niezaradne życiowo. Adresatami działań pomocowych, w tym przede wszystkim koordynacji wsparcia realizowanej przez asystenta rodziny, mogą być również rodziny i kobiety w ciąży spełniające kryteria ustawy „Za życiem”. Uzupelniający charakter będą miały działania skierowane do rodzin lub ich członków, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Mowa tu o ogólnodostępnych działaniach promujących wartości rodzinne i wspólne spędzanie wolnego czasu, zdrowego stylu życia oraz o ofercie poradnictwa specjalistycznego. Część działań skierowana jest również do kadry pracowników zaangażowanych w bezpośrednią pomoc rodzinom doświadczającym trudności w wychowaniu i opiece nad dziećmi. W tym kontekście istotnym jest, że Program tworzy płaszczyznę do doskonalenia współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodzin.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej definiuje wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jako zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji (art. 2 ust. 1). Określa również przykładowy katalog działań, jakie mogą być podejmowane w takich rodzinach. Program ściśle odnosi się do form pracy z rodziną wskazanych w przytoczonej ustawie.

I. Diagnoza środowiska lokalnego

1. Diagnoza demograficzna i społeczna

Według stanu na 31 grudnia 2023 r., liczba ludności Gminy Ostrowiec Świętokrzyski wyniosła 60 198 osób, z czego 53,81% stanowiły kobiety, a 46,19% mężczyźni. Struktura ludności Gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 13,67%, osoby w wieku produkcyjnym 54,30%, a w wieku poprodukcyjnym 32,02%. W stosunku do 2022 r. liczba ludności spadła o 1,7%.³

Tabela 1. Liczba mieszkańców według grup wiekowych i płci w 2023 r.

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
0-3	759	672
4-6	660	716
7-18	3 613	3 219
wiek produkcyjny	18 003	15 795
60-64		2 944
65-74	4 464	6 108
75-79	1 029	1 643
80+	1 015	2 340

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2023 r.

Sukcesywny spadek liczby ludności obserwuje się w Ostrowcu Świętokrzyskim już od co najmniej dwóch dekad. Pod koniec 2003 r. według danych GUS miasto zamieszkiwało 74 913 osób. Oznacza to, że w ciągu 20 lat liczba mieszkańców spadła o 24%. Dynamicznie zmniejsza się liczba osób młodych.

³ Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2023 r.

Na przestrzeni 20 lat nastąpił spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym aż o połowę. Zmniejsza się również liczba osób w wieku produkcyjnym. Rośnie natomiast liczba seniorów (osób w wieku poprodukcyjnym). Główny wpływ na spadek liczby mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego ma ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji. Istotnym problemem, z jakim boryka się Ostrowiec Świętokrzyski, jest również starzenie się społeczeństwa, przejawiające się rosnącym udziałem osób starszych w ogólnej liczbie ludności.

W odniesieniu do problemu bezrobocia według stanu na 31 grudnia 2023 r. stopa bezrobocia dla powiatu ostrowieckiego wynosiła 9,9%, dla województwa świętokrzyskiego 7,5%. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski wynosiła 796 wobec 1959 zarejestrowanych bezrobotnych z terenu Gminy. Bezrobocie towarzyszące ubóstwu jest jedną z głównych przyczyn korzystania ze świadczeń finansowych z pomocy społecznej.

Tabela 2: Liczba osób bezrobotnych w podziale na płeć w roku 2023

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	1 723	1 502	17 048	16 676	413 294	371 950
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	434	339	2 967	2 716	66 197	53 024
Osoby długotrwale bezrobotne	773	540	8 948	7 736	214 781	169 653

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2023 r.

Tabela 3: Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w latach 2021-2023

(wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem).

Rok	Wskaźnik
2021	42%
2022	39%
2023	34%

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2023 r.

Analizując powyższe dane można jednoznacznie stwierdzić, że sytuacja na rynku pracy jest szczególnie trudna dla kobiet. Powyższe zjawisko można zaobserwować nie tylko w odniesieniu do powiatu, ale także do województwa a nawet kraju. Natomiast wskaźnik bezrobocia wśród mężczyzn we wszystkich porównywanych obszarach jest niższy niż wśród kobiet. Jak wynika z tabeli 3 wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2021-2023 zmniejszył się.

2. Diagnoza sytuacji rodzin na podstawie danych z pomocy społecznej

W obszarze pomocy społecznej zaobserwowano zwiększenie liczby osób oraz liczby świadczeń niepieniężnych, przy jednoczesnym zmniejszeniu świadczeń pieniężnych. Wsparcie w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski z pomocy społecznej w 2023 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 579 osób, co w stosunku do roku poprzedniego daje spadek o 4,15% natomiast w postaci świadczeń niepieniężnych 426 osób, co daje wzrost o 2,11%. Jeżeli chodzi o częstotliwość korzystania osób i rodzin ze świadczeń pomocy społecznej, to w stosunku do roku ubiegłego udzielono o 5,39% mniej świadczeń pieniężnych, zaś niepieniężnych więcej o 1,16%. Powyższe dane przedstawia Tabela 4.

Tabela 4: Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
świadczenia niepieniężne	778	765	673	591	429	417	426
świadczenia pieniężne	1 173	1 007	857	809	696	603	579

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2023 r.

Tabela 5: Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin w 2023 roku

Typy rodzin	Liczba rodzin pobierających świadczenia		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
jednoosobowe	522	446	176
wielooosobowe	193	133	119

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2023 r.

Jak wynika z powyższej tabeli liczba świadczeń w formie pieniężnej zarówno w przypadku rodzin jednoosobowych jak i wielooosobowych jest wyższa od liczby świadczeń niepieniężnych.

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2023 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6: Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2023 roku

Typ rodziny	Liczba świadczeń		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	32359	4971	27388
jedno dziecko	2589	217	2372
dwoje dzieci	3337	89	3248
troje dzieci	3360	20	3340
czworo i więcej dzieci	2969	34	2935
inne	6819	108	6711

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2023 r.

Z analizy Tabeli 6 wynika, iż największą liczbę świadczeń zarówno w formie pieniężnej jak i niepieniężnej pobierają rodziny bez dzieci. Ponadto znaczną liczbę świadczeń w formie pieniężnej pobierają rodziny z jednym dzieckiem, natomiast najmniejszą liczbę - rodziny z czworgiem i więcej dzieci.

W stosunku do 2022 r. liczba osób i rodzin korzystających w 2023 r. z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim wzrosła.

Tabela 7: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2021 - 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN			LICZBA OSÓB W RODZINACH		
LATA		2021	2022	2023	2021	2022	2023
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	1300	1351	1 370	2301	2465	2 504
z tego o liczbie osób (z wiersza 1):							
1	2	842	830	830	842	830	830
2	3	171	215	238	342	430	476
3	4	124	140	137	372	420	411
4	5	107	87	93	428	348	372
5	6	33	51	36	165	255	180
6 i więcej	7	23	28	36	152	182	235
w tym (z wiersza 1):							
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)	8	298	285	303	1076	1072	1 120
z tego o liczbie dzieci (z wiersza 8):							
1	9	142	133	152	405	392	437
2	10	91	87	86	338	341	329
3	11	49	44	40	231	209	195
4	12	15	17	14	95	103	86
5	13	1	4	10	7	27	65
6	14	0	0	1	0	0	8
7 i więcej	15	0	0	0	0	0	0
w tym (z wiersza 1):							
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)	16	79	65	73	250	203	236
z tego o liczbie dzieci (z wiersza 16):							
1	17	36	32	32	84	74	70
2	18	23	17	24	75	53	83
3	19	19	10	9	84	42	37
4 i więcej	20	1	6	8	7	34	46
w tym (z wiersza 1):							
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)	21	138	139	127	195	194	190
z tego o liczbie osób (z wiersza 21):							
1	22	101	110	86	101	110	86
2	23	26	19	30	52	38	60
3	24	5	4	5	15	12	15
4 i więcej	25	6	6	6	27	34	29

Źródło: opracowanie własne MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim

W 2023 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną wskazanymi przez MOPS były kolejno: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, alkoholizm, bezrobocie, co prezentuje poniższa tabela.

Tabela 8: Powody udzielania pomocy rodzinom przez MOPS w 2023 roku

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	LICZBA RODZIN OGÓŁEM
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	595
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	556
UBÓSTWO	513
ALKOHOLIZM	211
BEZROBOCIE	182
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	99
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	73
BEZDOMNOŚĆ	70
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	41
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIECNE	21
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIECNOŚCI	21
NARKOMANIA	12
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	10
PRZEMOC DOMOWA	8
ZDARZENIE LOSOWE	2

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2023 r.

Z perspektywy Programu, szczególnie istotne są dane dotyczące bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, gdyż warunkują podjęcie działań pomocowych w kierunku przywrócenia rodzicom zdolności do radzenia sobie z trudnościami.

Tabela 9: Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi monitorowane przez MOPS w latach 2021-2023

	Liczba rodzin		
	2021	2022	2023
Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi objęte monitorowaniem	120	138	157
Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny	52	53	71
Rodziny zobowiązane przez Sąd do współpracy z asystentem rodziny	10	6	12

Źródło: opracowanie własne MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim

Skuteczne wsparcie rodzin przeżywających trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej nadal stanowi jedno z najistotniejszych zadań jakie stoją przed wieloma podmiotami życia społecznego. Rodzice wymagają wzmocnienia w obszarze wypełniania ról rodzicielskich, zwłaszcza w sytuacji narastających zjawisk przemocy i uzależnień, które stanowią zagrożenie dla ich pozycji i autorytetu. Pracownicy socjalni MOPS monitorowali sytuację rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, których liczba corocznie wzrasta (w 2021 r. – 120, w 2022 r. – 138, w 2023 r. - 157). Corocznie wzrasta również liczba rodzin, która skorzystała ze wsparcia asystenta (w 2021 r. – 52, w 2022 r. – 53, w 2023 r. - 71). W 2023 r. podwójnie wzrosła liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem rodziny (w 2022 r. – 6, w 2023 r. – 12).

Współczesna rodzina doświadcza wielu zróżnicowanych problemów. Pierwszym z nich jest trudna sytuacja materialna będąca głównie skutkiem bezrobocia lub wywołana niskimi dochodami. Kolejnym problemem jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Szczególnie niepokojącymi zjawiskami, które występują w rodzinach jest przemoc oraz nadużywanie alkoholu (potwierdzają to dane z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej). Jak wynika z danych zawartych w Tabeli 11, liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” (zwanej dalej NK) w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski utrzymuje się na przestrzeni ostatnich lat na porównywalnym poziomie.

Tabela 10: Liczba wszczętych procedur NK i wniosków do GKRPA

Lata	2021	2022	2023
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	126	133	128
Liczba wniosków złożonych do GKRPA	149	134	129

Źródło: opracowanie własne MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim

3. Diagnoza sytuacji rodzin na podstawie danych z pieczy zastępczej

Główną przyczyną rozdzielenia dziecka z rodziną i umieszczenia go w pieczy zastępczej są występujące w rodzinie negatywne zjawiska społeczne, w tym zwłaszcza uzależnienia, głównie od alkoholu, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz przemoc. Wspomniane powody i ich skalę obrazuje poniższa tabela.

Tabela 11: Główne powody umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w latach 2021-2023

Powód umieszczenia	Liczba dzieci		
	2021	2022	2023
Uzależnienia rodziców, w tym od alkoholu	50 44	54 45	57 45
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	20	24	23
Przemoc	4	5	5

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim

Rodzina stanowi podstawowe środowisko wychowawcze. Z punktu widzenia Programu priorytetem jest wsparcie funkcjonowania rodziny jako całości, zredukowanie dysfunkcyjności rodziny, która mogłaby doprowadzić do konieczności odseparowania dzieci od ich rodziny i objęcia opieką w pieczy zastępczej. W sytuacji czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – doprowadzenie do sytuacji, w której możliwy stanie się powrót do rodziny biologicznej. Doświadczenia z realizacji Programu Wspierania Rodziny wskazują na zbyt małą ilość rodzin zastępczych, które mogłyby czasowo przejąć opiekę nad dzieckiem. Dzieci trafiają do instytucjonalnej pieczy zastępczej, co generuje koszty związane z odpłatnością.

Każdego roku zauważalny jest wzrost odpłatności Gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, na który ma wpływ kilka czynników. Jednym z nich jest wzrost liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

W porównaniu do 2016 r. w rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r. liczba dzieci zwiększyła się o 61%, a w instytucjonalnej wzrosła prawie trzykrotnie. Kolejnym czynnikiem jest coroczny wzrost średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Od czerwca 2023 r. zostały również zwaloryzowane kwoty świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz osobom usamodzielnionym. Ponadto udział Gminy we współfinansowaniu pobytu dzieci w pieczy zastępczej w zależności od czasu umieszczenia dziecka w pieczy stopniowo wzrasta. W pierwszym roku pobytu dziecka jest to 10%, w drugim 30%, a w trzecim i kolejnych 50% (art. 191 ust. 9 i 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

W latach 2021 – 2023 znacząco wzrosła odpłatność za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej. W 2016 r. koszty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej zarówno w rodzinach zastępczych, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wynosiły ponad 380 tysięcy. W 2023 r. kwota ta wynosiła już ponad 1 milion 589 tysięcy. Zestawienie tendencji wzrostowej odpłatności prezentuje Tabela 12.

Tabela 12: Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w latach 2021 - 2023

Lata	2021	2022	2023
Kwota świadczeń	1 058 386,58	1 128 747,49	1 589 319,96

Źródło: opracowanie własne MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim

Dodatkowo od 1 lutego 2023 r. na podstawie nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina partycypuje również w kosztach objęcia dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W 2023 r. Gmina poniosła koszty związane z opieką koordynatora za 78 dzieci na kwotę 86 783,00 zł. W 2024 r. koszty te zwiększyły się do kwoty 164 684,03 zł za 90 dzieci.

Podsumowanie

Rodziny, które wykazują trudności w wypełnianiu swych funkcji obejmowane były przez MOPS pomocą w formie świadczeń finansowych, usługowych, rzeczowych, a także pomocą socjalną i specjalistycznym poradnictwem. Ponadto rodziny są objęte wsparciem asystenta rodziny. Dezorganizacja rodziny powoduje, że staje się ona niewydolna wychowawczo, a tym samym wymaga stałego monitorowania i świadczenia komplementarnego wsparcia ze strony przedstawicieli różnych grup zawodowych, działających na rzecz rodziny i dziecka. Taką możliwość daje stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny, którego fundamentalnym założeniem jest to, że: naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. Lokalny system wspierania rodziny powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów oraz przywróceniu prawidłowego funkcjonowania, a gdy już nastąpi rozpad więzi rodzinnych i zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny i umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na motywowanie rodziców do zmiany oraz stworzenie warunków do powrotu dziecka do rodziny.

Istotne znaczenie dla stworzenia systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych ma przygotowanie programowych podstaw jego funkcjonowania. Na szczeblu gminy taką rolę pełnią programy wspierania rodziny, w ramach których planowane są zadania służące wzmocnieniu bądź przywróceniu zdolności rodzin do wypełniania przypisanych im funkcji głównie poprzez wczesną profilaktykę i interwencję.

Zasygnalizowany obraz kondycji rodzin w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski, stwarza konieczność ciągłego dostosowywania systemu wsparcia i reagowania na pojawiające się potrzeby i problemy. Poprzez wprowadzenie nowych rozwiązań realizowanych od 01.01.2025 r. przez Centrum Usług Społecznych w Ostrowcu Świętokrzyskim, a jednocześnie w oparciu o istniejące zasoby, zwiększą się możliwości skutecznej pracy z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze.

II. Organizacja systemu wsparcia rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski

1. Oferta instytucjonalna

Główną instytucją, która świadczy w Gminie pomoc i wsparcie rodzinom, w tym i dzieciom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej jest Centrum Usług Społecznych w Ostrowcu Świętokrzyskim.⁴

Centrum jest bezpośrednim realizatorem zadań własnych Gminy, zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadań zleconych Gminie przez administrację rządową określonych w przepisach, w szczególności w ustawie o pomocy społecznej. Dodatkowo CUS zobowiązany jest do realizacji zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy domowej oraz dostarczaniu nowych usług społecznych.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. W Gminie Ostrowiec Świętokrzyski funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje realizujące zadania na rzecz dziecka i rodziny. Stanowią one swoistą sieć wsparcia instytucjonalnego i interdyscyplinarnego dla rodzin. Ostrowiec Świętokrzyski posiada ofertę kulturalną, sportową i edukacyjną pozwalającą na spędzanie czasu wolnego w sposób atrakcyjny przez różnych odbiorców, często bez konieczności ponoszenia nakładów finansowych na ich realizację.

---

⁴ Przekształcenie MOPS w CUS nastąpiło na mocy Uchwały nr XIV/98/2024 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie przekształcenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz nadania statutu Centrum Usług Społecznych w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Realizowanie zadań w zakresie wspierania rodziny możliwe jest przy wykorzystaniu dostępnych zasobów miasta, w tym, m.in.:

L.p.	Instytucja	Główne zadania:
1.	Centrum Usług Społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych oraz indywidualnych jej mieszkańców o specjalnych potrzebach zwłaszcza w zakresie integracji, reintegracji i pomocy społecznej oraz polityki prorodzinnej, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie postępowań oraz kwalifikacja w sprawach świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz w sprawach dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, - prowadzenie postępowań oraz kwalifikacja w sprawach świadczeń rodzinnych, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, - prowadzenie pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w tym rodziny wspierające, „Szkola Rodzin”, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, - realizowanie zadań w obszarze bezdomności lub zagrożenia bezdomnością, - realizacja zadań z rodzinami z problemem przemocy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym realizowanie procedury „Niebieskie Karty”, - organizowanie i realizacja teleopieki, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, usług sąsiedzkich, opieki wytchnieniowej, asystentury, - prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących kierowania i ustalania odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, - organizowanie społeczności lokalnej, - koordynowanie usług społecznych udzielanych w ramach indywidualnych planów usług społecznych, - inicjowanie działań w zakresie zadań własnych samorządu związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień od alkoholu, narkomanii oraz obsługa Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowcu Świętokrzyskim, - współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi w ramach realizowanych usług społecznych.

2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie działań interwencyjnych i profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, - prowadzenie postępowań w sprawach osób nadużywających alkoholu, - kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, - wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z przepisami określającymi limit punktów sprzedaży i zasady ich usytuowania, - kontrola realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym zleconych przez Gminę Ostrowiec Świętokrzyski do realizacji ze środków programu, - podejmowanie czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
3.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	<ul style="list-style-type: none"> • diagnoza problemu przemocy domowej, • prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych, • powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i ich monitorowanie, • inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, • kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową, • monitorowanie procedury "Niebieskie Karty".
4.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia tych funkcji, • wsparcie już funkcjonujących rodzin zastępczych, • propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego, • udzielanie dofinansowań ze środków PFRON w ramach programów skierowanych do osób niepełnosprawnych, • wydawanie decyzji kierujących w celu umieszczenia w domu pomocy społecznej, • wspieranie wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, • prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej - udzielanie bezpłatnych porad przez specjalistów tj. prawnika, psychologa, terapeutę uzależnień. • prowadzenie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, w tym m.in. <ul style="list-style-type: none"> - przyjmowanie i ewidencjonowanie wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności, o stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień, - organizowanie i obsługa posiedzeń składów orzekających.

<p>5.</p>	<p>Centrum Rozwoju Lokalnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ramach Centrum Profilaktyczno-Edukacyjnego „BEZ NAPIĘCIA”: <ul style="list-style-type: none"> - Punkt Konsultacyjny, w którym mieszkańcy Ostrowca Świętokrzyskiego mogą uzyskać bezpłatne wsparcie w zakresie problematyki uzależnień. Punkt konsultacyjny oferuje: wstępną diagnozę problemu uzależnienia, porady specjalistów: terapeutów uzależnień, profilaktyków, prawników, psychologów, pedagogów, pomoc w sytuacjach kryzysowych oraz informacje o dostępnych formach pomocy w sytuacjach kryzysowych oraz informacje o dostępnych formach pomocy, - programy rekomendowane - edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz programy dla rodziców i wychowawców, wzmacniające kompetencje wychowawcze rodziców i osób pracujących z młodzieżą, - spotkania i warsztaty dla rodziców poruszające ważne tematy związane z wychowaniem dzieci, takie jak agresja, przemoc, uzależnienia, mowa nienawiści i zdrowa komunikacja, - konkursy profilaktyczne, • w ramach Integratora Edukacji i Przedsiębiorczych: <ul style="list-style-type: none"> - w zakresie edukacji oraz wspierania dzieci i młodzieży: uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej dostępnej na lokalnym rynku, zbliżenie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy, stworzenie przestrzeni, w której lokalni przedsiębiorcy będą inspirować młodych i czerpać inspirację od nich samych, - w obszarze wspierania przedsiębiorczości: wzmocnienie dialogu pomiędzy uczestnikami życia gospodarczego w Ostrowcu Świętokrzyskim, identyfikacja silnych i słabych stron gospodarki lokalnej, rozbudowa inwestycyjnych i pozainwestycyjnych narzędzi wspierania przedsiębiorczości.
<p>6.</p>	<p>Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego z wyjątkiem spraw o rozwód, separację i ubezwłasnowolnienie, • o pozbawienie, zawieszenie, ograniczenie władzy rodzicielskiej i jej przywrócenie, • rozpoznawanie spraw o demoralizację i czyny karalne nieletnich, • wykonywanie środków wychowawczych zmierzających do osiągnięcia korzystnych zmian w osobowości i zachowaniu nieletnich, • prowadzenie mediacji w sprawach rodzinnych, nieletnich.

7.	Ośrodek Kuratorski	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności uczestników Ośrodka w zakresie wdrażania do przestrzegania norm społecznych i prawnych, • działania edukacyjne skierowane na pokonanie trudności szkolnych i eliminowanie zaniedbań wychowawczych, • doskonalenie wychowawczych kompetencji rodziców, włączanie rodziców w proces resocjalizacji, • kształtowanie postaw i umiejętności społecznych, • przeciwdziałanie uzależnieniom nieletnich, • pomoc i wsparcie w trudnych sytuacjach życiowych, nauka samodzielnego radzenia sobie z trudnościami życiowymi, rozwiązywaniem problemów emocjonalnych.
8.	Środowiskowy Dom Samopomocy „Przystań”	<p>Wspieranie uczestników oraz ich rodzin przez integrację społeczną, kompensuje skutki zaburzeń psychicznych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywizowanie i zwiększanie samodzielności życiowej uczestników, • wsparcie psychologa, • wsparcie terapeutów, • indywidualne zajęcia aktywizujące i poprawiające funkcjonowanie w rodzinie i środowisku, • rehabilitację ruchową, • współpracę z instytucjami działającymi na rzecz rodziny oraz osób niepełnosprawnych, • wielokierunkowe działania pracownika socjalnego, które stanowią wsparcie dla podopiecznych i ich rodzin.
9.	Zakład Usług Miejskich	<ul style="list-style-type: none"> • gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy, • prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), • pomoc rodzinie polegająca na zatrudnianiu osób w celu odpracowania długu mieszkaniowego. Program ten skierowany jest do osób, które są najemcami w mieszkaniowym zasobie Gminy i posiadają zadłużenie za najmowany lokal. • we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy prowadzi działania mające na celu zatrudnienie pracowników w ramach robót publicznych oraz prac interwencyjnych.
10.	Miejska Biblioteka Publiczna	<p>Upowszechnianie czytelnictwa oraz działalność kulturalno – oświatowa i edukacyjna, w ramach której organizowane są imprezy stacjonarne o charakterze literackim, środowiskowym i okolicznościowym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spektakle dla dzieci, • konkursy, • cykliczne spotkania DKK-u dla dzieci, młodzieży i dorosłych, • multisensoryka dla najmłodszych (cyklicznie), • „Das Märchenland” – zajęcia językowe dla dzieci (cyklicznie), • „Biblioteczne wędrowanie” - zajęcia dla przedszkolaków połączone ze zwiedzaniem Biblioteki,

		<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z elementami biblioterapii, • warsztaty dla dorosłych (cyklicznie), • warsztaty dla seniorów (cyklicznie), • warsztaty Amatorskiego Młodzieżowego Teatru OBibook (cyklicznie), • lekcje biblioteczne.
11.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie oraz wspieranie sportu masowego i rekreacji poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - upowszechnienie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, - zarządzanie terenami, obiektami i urządzeniami sportowymi, - utrzymanie, budowę nowych oraz rozbudowę istniejących obiektów i urządzeń kultury fizycznej, - współpracę w dziedzinie kultury fizycznej z innymi jednostkami i organizacjami, - udostępnianie obiektów sportowych klubom sportowym działającym na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego, - udostępnianie obiektów sportowych mieszkańcom Ostrowca Świętokrzyskiego, - udostępnianie basenu uczniom ostrowieckich szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich, - prowadzenie powszechnej nauki pływania dla uczniów II klas szkół podstawowych z terenu Ostrowca Świętokrzyskiego, • organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych m.in.: Ferie na Rawszczyźnie, Aktywna Majówka, Ostrowiecki Bieg Wiosny, Wakacje na Rawszczyźnie, pikniki rodzinne, Ostrowieckie Biegi Niepodległości, Turniej Gier i Zabaw Szkół Podstawowych.
12.	Miejskie Centrum Kultury	<p>Działalność artystyczna, edukacyjna oraz upowszechnianie kultury poprzez prowadzenie różnorodnych form działalności, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie, pobudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych społeczności miasta i regionu; • realizację i prezentację projektów artystycznych, • organizowanie zespołowego i indywidualnego uczestnictwa w kulturze, • tworzenie warunków do rozwoju ruchu artystycznego oraz rozwijanie zainteresowania wiedzą i sztuką, • wspieranie społecznych i instytucjonalnych inicjatyw kulturalnych, w tym wspieranie lokalnych grup twórczych; • tworzenie warunków do upowszechniania folkloru i rękodzieła artystycznego. <p>Bieżąca działalność:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja seansów w kinie Etiuda,

		<ul style="list-style-type: none"> • koncerty, festiwale, przeglądy muzyczne, • spektakle teatralne, • wystawy fotograficzne i inne, • spotkania autorskie i wykłady, • imprezy turystyczne, krajoznawcze i rekreacyjne, • działania warsztatowe, • wydawnictwa, • działalność producencka w zakresie mediów elektronicznych, • imprezy współorganizowane przez MCK.
13.	Biuro Wystaw Artystycznych	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja najnowszych zjawisk i nurtów w sztuce aktualnej oraz szeroko pojęta edukacja artystyczna skierowana do szerokiego grona odbiorców m.in.: <ul style="list-style-type: none"> - oprowadzanie autorskie lub kuratorskie po wystawie, - zajęcia z cyklu „LET’S TALK ABOUT ART”, czyli rozmowy o sztuce w języku angielskim – projekt realizowany wspólnie z Ostrowieckim Klubem Dyskusyjnym, - oprowadzanie grup zorganizowanych z możliwością skorzystania z artystycznych warsztatów na podstawie scenariuszy opracowanych dla różnych grup wiekowych, - niedzielne warsztaty rodzinne z BWA, czyli wspólne zwiedzanie wystawy oraz kreatywne zajęcia uczestników spotkania, - akcje, warsztaty i jednorazowe działania np. ARTYSTYCZNE LATO Z BWA, ARTYSTYCZNE FERIE Z BWA Ostrowiecki Browar Kultury otwarty nocą, warsztaty malarskie dla osób dorosłych, Wielka Orkiestra Świętecznej Pomocy – całodniowe warsztaty artystyczne.
14.	Gminne publiczne placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja celów i zadań określonych w ustawie o systemie oświaty, ustawie Prawo oświatowe oraz przepisach wykonawczych wydanych na ich podstawie, m.in. w podstawie programowej wychowania przedszkolnego, kształcenia ogólnego, szkolnym zestawie programów nauczania, programie wychowawczo – profilaktycznym, • dodatkowe wsparcie uczniów w procesie edukacji: <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie obowiązkowego wymiaru godzin języka angielskiego o jedną godzinę, - umożliwianie wszystkim uczniom klas VIII szkół podstawowych zdobycie certyfikatu w zakresie wybranego języka obcego, - organizacja zajęć rekreacyjno – sportowych dla dzieci w szkołach podstawowych w piątkowe popołudnia (w godzinach 15.00 – 18.00) oraz w soboty (w godzinach od 10.00 do 13.00); zajęcia uwzględniały zainteresowania uczniów oraz elementy zajęć socjoterapii,

		<ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie we wszystkich szkołach dodatkowych zajęć rozwijających z matematyki i plastyki oraz dodatkowej godziny matematyki tygodniowo w klasach VII, • wsparcie psychologiczne
15.	Organizacje pozarządowe	<p>Realizacja zadań zleczanych w ramach otwartych konkursów ofert skierowanych do dzieci, młodzieży, seniorów i całych rodzin, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z zakresu ochrony i promocji zdrowia oraz profilaktyki uzależnień: <ul style="list-style-type: none"> - Centrum Integracji Społecznej prowadzone przez Fundację „Pomocna Dłoń”, finansowane ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, działające na rzecz osób długotrwale bezrobotnych, dotkniętych problemem uzależnienia oraz zagrożonych uzależnieniem. W ramach podejmowanych działań odbywają się treningi kompetencji społecznych, warsztaty motywacyjne, doradztwo zawodowe; - całoroczne prowadzenie świetlic środowiskowych z elementami socjoterapii na terenie 8 placówek oświatowych oraz na osiedlu Koszary, finansowane ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii; - prowadzenie warsztatów profilaktycznych, których tematyką jest przeciwdziałanie patologiom społecznym, a także promocja zdrowego trybu życia; - organizacja zajęć rekreacyjno-sportowych z elementami gimnastyki korekcyjnej dla dzieci; - konsultacje uroginekologiczne, warsztaty grupowe dla matek w ciąży, spotkania z psychologami, położnikami czy dietetykiem; - diagnostyka wad postawy wśród dzieci; - warsztaty terapeutyczno-edukacyjne dla dzieci z niepełnosprawnościami; - profilaktyka raka piersi, nowotworowa, narządu ruchu, • z zakresu kultury fizycznej i sportu: kluby sportowe organizują zajęcia sportowe z różnych dyscyplin sportowych dla dzieci i młodzieży w takich, jak: piłka nożna, piłka siatkowa, pływanie, taekwondo, judo, boks, szachy, taniec, sporty walki, biegi. Organizowane są zarówno zajęcia cykliczne, jak i okazyjne turnieje, • z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego: <ul style="list-style-type: none"> - organizacja wycieczek po historycznych miejscach województwa świętokrzyskiego;

		<ul style="list-style-type: none"> - organizacja zajęć rękodzielniczych dla seniorów, wycieczki do teatru dla seniorów, wspomaganie działalności osiedlowych klubów seniora, organizacja wolontariatu; - organizacja różnorodnych zajęć oświatowych i kulturalnych dla seniorów; - organizacja warsztatów tanecznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży; - popularyzacja twórczości amatorskiej i profesjonalnej poprzez organizację spotkań literackich, wieczorów poetyckich, wernisaży, wystaw, promocji książek; - organizacja juwenaliów dla studentów ostrowieckiej uczelni i mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego.
--	--	---

2. Wsparcie dla rodzin w ramach wybranych programów realizowanych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski

Program Ostrowiecka Karta Mieszkańca „OstraKarta” jest elementem polityki promocyjnej Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. Jest to program skierowany do mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego, którzy są w nim zameldowani albo płacą w tym mieście podatki. Uczestnictwo w programie uprawnia do korzystania z różnego rodzaju zniżek, rabatów i upustów oraz zakupu biletów wstępu do różnych instytucji czy na wydarzenia kulturalne i sportowe. Program Ostrowiecka Karta Mieszkańca opiera się na aplikacji OstraKarta, działającej na urządzeniach przenośnych z mobilnym systemem operacyjnym Android, a także iOS.

Program „Ostrowiecka Rodzina 3+” i Karta Dużej Rodziny. Program lokalny „Ostrowiecka Rodzina 3+” jest skierowany wyłącznie do osób mieszkających w Ostrowcu Świętokrzyskim i został przyjęty w październiku 2014 roku przez Radę Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim jako uzupełnienie projektu rządowego Karty Dużej Rodziny, która wprowadza dla rodzin wielodzietnych ulgi, gwarantowane ustawowo. Karta uprawnia do zniżek na terenie całego kraju, m.in. w państwowych muzeach, galeriach, placówkach sportowych, parkach narodowych oraz w komunikacji publicznej czy PKP.

Program osłonowy Gminy Ostrowiec Świętokrzyski „Wsparcie w formie mieszkań interwencyjnych dla osób i rodzin po zdarzeniach losowych lub sytuacjach kryzysowych” przyjęty uchwałą Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w dniu 28 sierpnia 2024 r. Program ma na celu zapewnienie warunków mieszkaniowych osobom i rodzinom z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, które z powodu nagłego zdarzenia losowego znalazły się w sytuacji uniemożliwiającej im pobyt w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub znalazły się w innej sytuacji kryzysowej. Zagwarantowanie schronienia w mieszkaniu interwencyjnym stanowi realną alternatywę dla umieszczenia w placówkach całodobowych (np. noclegowniach, schroniskach dla bezdomnych, schroniskach dla samotnych matek). Pobyt w mieszkaniu interwencyjnym ma charakter przejściowy i krótkotrwały, nie może być dłuższy niż 6 miesięcy.

Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem Programu jest wsparcie osób i rodzin najbardziej potrzebujących. Pomoc realizowana jest poprzez przekazywanie nieodpłatnych paczek żywnościowych lub posiłków.

Program „Posiłek w szkole i w domu” - głównym założeniem Programu jest zapewnienie pomocy zarówno dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji, jak i osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” ma na celu zapewnienie wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności w miejscu zamieszkania oraz poprawy funkcjonowania w życiu społecznym. Program skierowany jest do dzieci od ukończenia 2. roku życia do ukończenia 16. roku życia posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności – konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób z niepełnosprawnością posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoznaczne do w/w, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Przyznając usługę asystencji osobistej oraz jej wymiar godzinowy, przede wszystkim bierze się pod uwagę sytuację osobistą dziecka lub osoby z niepełnosprawnością, z uwzględnieniem stopnia i rodzaju jej niepełnosprawności.

Program „Opieka wytchnieniowa” ma na celu wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi od ukończenia 2. roku życia do ukończenia 16. roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub osobami niepełnosprawnymi posiadającymi: orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem wymienionym w lit. a, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączyjących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie. Dzięki temu wsparciu, osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki nad osobą z niepełnosprawnością dysponować będą czasem, który mogą przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw życiowych. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy członkowie rodzin lub opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

III. Realizatorzy/partnerzy Programu

Program będzie realizowany i koordynowany przez CUS w Ostrowcu Świętokrzyskim, we współpracy z instytucjami, m. in.:

1. Urzędem Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Głogowskiego 3/5 (UM);
2. Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Świętokrzyska 22 (ZI);
3. Sądem Rejonowym w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Kościuszki 1 (SR);
4. Komendą Powiatową Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim, Aleja 3 Maja 9 (KPP);
5. Strażą Miejską w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 22 (SM);
6. Ośrodkiem Leczenia Zaburzeń Psychiczych i Uzależnień „ESKULAP” w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Sienkiewicza 80 (OLZPiU „ESKULAP”);

7. Świętokrzyskim Ośrodkiem Terapii w Ostrowcu Świętokrzyskim, os Ogrody 10a/3 (ŚOT);
8. Centrum Rozwoju Lokalnego w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Sandomierska 26A (CRL);
9. Zakładem Usług Miejskich w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Żabia 23 (ZUM);
10. Miejskim Centrum Kultury w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Siennieńska 54 (MCK);
11. Biurem Wystaw Artystycznych w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Siennieńska 54 (BWA);
12. Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 11 (MOSiR);
13. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 22 (PCPR);
14. Powiatowym Urzędem Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim, Aleja 3-Maja 36 (PUP);
15. Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Żeromskiego 5 (PPP);
16. Starostwem Powiatowym w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Iłżecka 37 (SP);
17. placówkami oświatowymi;
18. placówkami służby zdrowia, w tym Wielospecjalistycznym Szpitalem w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Szymanowskiego 11;
19. organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
20. lokalnymi mediami,
21. innymi instytucjami.

IV. Cele i zadania Programu

CEL GŁÓWNY:

Wsparcie ostrowieckich rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

1. CEL SZCZEGÓŁOWY:

Wzmocnienie potencjału rodziny poprzez profilaktykę i edukację.

2. CEL SZCZEGÓŁOWY:

Zapewnienie usług, pomocy oraz świadczeń dla rodziny.

3. CEL SZCZEGÓŁOWY:

Podniesienie jakości świadczonych usług na rzecz rodziny poprzez wzmocnienie kompetencji zawodowych kadr pracujących z rodzinami.

1. CEL SZCZEGÓŁOWY: Wzmocnienie potencjału rodziny poprzez profilaktykę i edukację.	
Działania	Wskaźniki
1. Promowanie działań na rzecz rodziny.	- liczba podmiotów - liczba akcji informacyjnych i promujących rodzinę - liczba uczestników
2. Edukacja wzmacniająca kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców/opiekunów.	- liczba podmiotów realizujących zadania edukacyjne - liczba zajęć (np. pogadanek, grup wsparcia itp.) - liczba uczestników

3. Organizowanie wydarzeń o charakterze integrującym rodziny.	- liczba podmiotów - liczba festynów, imprez, pikników rodzinnych - liczba uczestników
4. Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych.	- liczba programów - liczba rodziców/dzieci objętych programami - liczba placówek
5. Prowadzenie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wzrost świadomości zagrożeń, zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.	- liczba podmiotów realizujących te działania - liczba działań - liczba uczestników

2. CEL SZCZEGÓŁOWY: Zapewnienie usług, pomocy oraz świadczeń dla rodziny.

Działania	Wskaźniki
1. Zapewnienie rodzinom potrzebującym pomocy w formie materialnej i/lub niematerialnej	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną • liczba rodzin korzystających z: • zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, • funduszu alimentacyjnego, • dodatku mieszkaniowego. • dodatku energetycznego, • jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, • świadczenia rodzicielskiego, • jednorazowego świadczenia „Za życiem” • liczba osób, na które jest pobierany zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka poniżej 16 roku życia • liczba osób, którym przyznano świadczenie pielęgnacyjne, w tym na dziecko (na tzw. „starych” zasadach) • liczba osób, którym przyznano świadczenie pielęgnacyjne do 18 r. ż. (na tzw. „nowych” zasadach od 01.01.2024 r.) • liczba dzieci objętych Programem „Posiłek w domu i szkole” • liczba dzieci i rodzin objętych Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa (POPŻ) • liczba dzieci, które skorzystały z turnusów rehabilitacyjnych • liczba osób/ dzieci, którym zostało przyznane dofinansowanie do likwidacji poszczególnych barier: <ul style="list-style-type: none"> • architektonicznych, • w komunikowaniu się, • technicznych • liczba osób/dzieci, którym przyznano dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych • liczba dzieci z niepełnosprawnością dowożonych do placówek oświatowych/lub z refundacją kosztów

<p>2. Zapewnienie rodzinom potrzebującym - wsparcia w formie usług społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin, którym przyznano wsparcie w formie opieki wytchnieniowej na dziecko z niepełnosprawnością • liczba dzieci, którym przyznano wsparcie w postaci asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej • liczba osób, które skorzystały z poradnictwa: <ul style="list-style-type: none"> - psychologicznego, - pedagogicznego, - profilaktyczno-terapeutycznego, - prawnego, - innego (jakiego?) • liczba udzielonych porad: <ul style="list-style-type: none"> - psychologicznych/psychoterapeutycznych - pedagogicznych - profilaktyczno-terapeutycznych - prawnych - innych (jakich?) • liczba osób objętych działaniami „Szkoly Rodziny” • liczba osób objętych wsparciem środowiskowym (OSL) • liczba mediacji w rodzinach • liczba osób korzystających z mediacji • liczba spotkań w ramach terapii grupowej • liczba uczestników terapii grupowej • liczba grup wsparcia • liczba uczestników grup wsparcia • liczba indywidualnych planów usług społecznych (IPUS) • liczba osób objętych IPUS
<p>3. Monitorowanie sytuacji rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi • liczba rodzin objętych nadzorem kuratora rodzinnego • liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny • liczba rodziców zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem rodziny • liczba rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej • liczba rodziców biologicznych współpracująca w celu powrotu dziecka/dzieci z pieczy zastępczej • liczba dzieci, które powróciły z pieczy zastępczej do rodziców biologicznych • liczba rodzin wspierających • liczba rodzin, którym udzielono wsparcia przez rodzinę wspierającą • liczba dzieci w tych rodzinach

<p>4. Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba asystentów • liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny • liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta • liczba rodziców zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem rodziny • liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę ze względu na osiągnięcie celów • liczba dzieci, które powróciły z pieczy zastępczej do rodziców biologicznych dzięki wsparciu asystenta
<p>5. Pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniami i/lub dotkniętych przemocą domową.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin z problemem: <ul style="list-style-type: none"> - uzależnienia, - przemocy • liczba sporządzonych Niebieskich Kart (NK) • liczba rodzin objętych NK • liczba dzieci w rodzinach objętych NK • liczba rodzin monitorowanych po zakończeniu procedury NK • liczba wniosków złożonych do GKRPA • liczba osób, które wzięły udział w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych • liczba świetlic środowiskowych • liczba dzieci korzystających z zajęć prowadzonych w świetlicach • liczba podmiotów prowadzących działalność na rzecz osób uzależnionych/dotkniętych przemocą • liczba warsztatów profilaktycznych/wydarzeń z zakresu uzależnień • liczba uczestników • liczba osób objętych wsparciem środowiskowym
<p>6. Wsparcie dla dzieci niedostosowanych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci objętych działaniami Ośrodka Kuratorskiego • liczba dzieci umieszczonych w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii • liczba dzieci umieszczonych w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym • liczba i rodzaj wsparcia
<p>7. Organizowanie dla dzieci czasu wolnego i pomocy w wyrównywaniu deficytów i szans edukacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wolontariuszy • liczba dzieci korzystającej ze wsparcia wolontariuszy • liczba zajęć korekcyjno-kompensacyjnych • liczba dzieci i rodziców korzystających z usług edukacyjnych dla rodzin: <ul style="list-style-type: none"> - świetlice środowiskowe - świetlice szkolne - „Szkoła Rodziny”, - „Klub Rodzica” - inne (jakie?) • proponowane formy spędzania czasu wolnego • liczba uczestników • liczba form

3. CEL SZCZEGÓŁOWY: Podniesienie jakości świadczonych usług na rzecz rodziny poprzez wzmocnienie kompetencji zawodowych kadr pracujących z rodzinami.	
Działania	Wskaźniki
1. Doskonalenie współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba spotkań, konferencji i innych z udziałem przedstawicieli różnych instytucji działających na rzecz rodzin • liczba uczestników • liczba rodzin objętych wsparciem interdyscyplinarnym • liczba rodzin, które dzięki wsparciu osiągnęły zdolność do samodzielnego funkcjonowania
2. Zapewnienie dostępu do różnych form doskonalenia zawodowego.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń/warsztatów/superwizji adresowanych do pracowników zajmujących się pracą z rodziną • liczba uczestników
3. Wdrożenie kompleksowych programów wsparcia pracowników.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów • liczba pracowników w nich uczestniczących • formy wsparcia

V. Czas realizacji Programu

Realizacja Programu jest zaplanowana na 3 lata, zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. na lata 2025 – 2027. W wyniku ewaluacji Program może podlegać weryfikacji i uzupełnieniu stosownie do pojawiających się potrzeb.

VI. Monitoring Programu

Monitoring Programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji uzyskiwanych na temat realizowanych bądź już zrealizowanych zadań, będzie prowadzony corocznie. Koordynatorem realizacji Programu i jednocześnie instytucją wiodącą przy jego realizacji będzie CUS. Podmioty zaangażowane w jego realizację będą zobowiązane do przekazywania Koordynatorowi danych za rok poprzedni. Na tej podstawie opracowywane będą coroczne sprawozdania z monitoringu Programu, zawierające m.in. analizę wskaźników, odzwierciedlający aktualny poziom realizacji założonych celów i działań, jak również opis najważniejszych zadań.

Rezultatem monitoringu będzie coroczne sprawozdanie za dany rok kalendarzowy przygotowane przez CUS i przekazane Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego, który z kolei przekaże je Radzie Miasta do 31 marca roku następnego.

VII. Finansowanie Programu

Finansowanie Programu będzie się odbywać w ramach środków budżetu Gminy oraz środków pozabudżetowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Przewodnicząca Rady Miasta
Ostrowca Świętokrzyskiego
Irena Renduda–Dudek